

مدیریت پژوهش و فناوری

نیازمندی‌های پیشنهاد پروژه (RFP)

عنوان پروژه

پروژه پژوهشی حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران

کارفرما: شرکت ملی نفت ایران

☒ کاربردی	☐ نوع پروژه: پایه‌ای
☐ محرمانه	☒ طبقه بندی: عادی

تاریخ تکمیل: ۱۳۹۶/۰۳/۱۰

۱- بیان موضوعات و ضرورت انجام آن:

براساس تعریف سنتی، وظیفه‌ی حسابرسی داخلی محدود به بررسی و کنترل رعایت سیاستها و رویه های سازمان بوده که پس از گذشت شش دهه از این تعریف و با توجه به گسترش و پیچیده تر شدن محیط کسب و کار، از سوی انجمن حسابرسان داخلی آمریکا تعریف جدیدی از حسابرسی داخلی با این مضمون ارائه گردیده است "فعالیتی اطمینان بخش و مشاوره ای مستقل و واقع بینانه که با هدف ارزش افزایی و بهبود عملیات سازمان انجام می شود حسابرسی داخلی با گزینش رویکردی نظام مند به سازمان کمک می کند تا به اهداف خود دست یافته و فرآیندهای اثربخش مدیریت ریسک، کنترل ها و حاکمیت شرکتی را بهبود ببخشد" که بر فعالیت حسابرسی داخلی در جهت ایجاد ارزش افزوده در عملیات سازمان تأکید می نماید. حسابرسی داخلی به

عنوان یکی از اجزای لاینفک ساختار کنترلی (از مؤلفه های ۵ گانه در چارچوب COSO) با ارزیابی کنترل های داخلی، خدمات سودمندی به مدیران سازمان در راستای ایفای مؤثرتر مسئولیت هایشان ارائه می نماید. مسؤلیت این واحد بررسی و ارزیابی کنترل های مالی، رعایتی و در نهایت عملیاتی می باشد و در هریک از این سه جایگاه حسابرسی داخلی می تواند با ارائه پیشنهادات عملی از طریق مکانیزم کنترلی بازدارنده (preventive) و یا کشف کننده اشتباهات (detective) استفاده بهینه از منابع سازمان و ایجاد ارزش افزوده را تحقق بخشد. خدمات حسابرسی داخلی در حال دور شدن از رویارویی و مقابله با مخاطرات، تغییر دیدگاه از ارائه خدمات مبتنی بر کشف به خدمات مبتنی بر پیشگیری از طریق همکاری با مدیریت و نیز حرکت از رویکرد کنترلی به رویکرد مبتنی بر ریسک با تمرکز بر خدمات مشاوره ای هستند. وان گانسبرگ^۱ (۲۰۰۵) معتقد است گذار از رویکرد حسابرسی رعایت به رویکرد حسابرسی داخلی در راستای ایجاد ارزش افزوده، مستلزم ایجاد یک تغییر عظیم است به خصوص در کشورهایی که در آن حسابرسی داخلی و استانداردهای اخلاقی ضعیف و کارکنان حسابرسی داخلی کم درآمد و بی انگیزه هستند، همچنین در سازمانهایی که حسابرسی داخلی از پشتیبانی مدیریت ارشد و نهادهای نظارتی برخوردار نمی باشد، نیاز به تغییر و تحول بیشتر احساس می شود.

با توجه به اهمیت شرکت ملی نفت ایران به عنوان یکی از شرکت های بزرگ بین المللی و ضرورت پشتیبانی حسابرسان داخلی از تصمیمات مدیران لازم است تا مطالعه تطبیقی جهت شناسایی نقاط ضعف و قوت حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران به عنوان قدیمی ترین واحد حسابرسی داخلی در ایران صورت پذیرد از این رو در این پروژه برآن هستیم تا با مروری بر خدمات ارائه شده و ویژگیهای شرکت های پیشرو در امر ارزش افزایی با دستیابی به یک الگوی مناسب (Benchmark) برای بهبود عملکرد واحد حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران اقدام های لازم به عمل آید.

۲-اهداف پروژه:

از آنجا که هر محصول تولیدی در هر بخش از فعالیت اقتصادی باید دارای ارزش افزوده مناسب باشد تا جایگاه و ارزش واقعی آن بصورت دقیق و کاربردی تبیین گردد، حرفه حسابرسی داخلی نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد. اما نباید از نظر دور داشت که تعریف ارزش افزوده خدمات حسابرسی داخلی می تواند تفاوت قابل ملاحظه ای در کشورهای مختلف و یا حتی صنایع متفاوت داشته باشد، برای بسیاری عبارت ارزش افزوده به معنای کمک به

^۱ Van Gansberghe, C.N.

مدیریت در بهبود کسب و کار را دارد و برای برخی این عبارت به معنای حسابرسی رعایت (حصول اطمینان از انطباق با قوانین و مقررات) می باشد، برای مثال در کشورهایی که کلاهبرداری و تقلب در آن شیوع دارد حسابرسی رعایت می تواند بیشترین ارزش افزوده را به دنبال داشته باشد. یافته‌های تحقیقات انجام شده در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان می دهد جایگاه سازمانی حسابرس، آموزش، محیط کار، ارزیابی ریسک، تنوع خدمات، ارزیابی عملکرد و استفاده از روش های نوین بر اثر بخشی حسابرسی داخلی تأثیر دارند و منجر به ایجاد ارزش افزوده حسابرسی داخلی می شوند.

با عنایت به مراتب فوق این سوال پیش می آید که " با توجه به اینکه واحد حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران در یک سازمان دولتی و در محیط ایران فعالیت دارد چگونه می توان عملکرد این واحد را در راستای ایجاد ارزش افزوده ارتقاء داد همچنین چگونه می توان روشهایی که بیشترین ارزش افزوده را ایجاد می کنند را شناسایی و در سازمان اجرایی کرد؟"

۳- قلمرو پروژه:

قلمرو مکانی این پژوهش، بررسی ساختار و کارکرد تعداد ۵ شرکت از شرکت‌های پیشتاز بین المللی فعال بوده که قلمرو زمانی از سال ۲۰۱۲ لغایت ۲۰۱۷ میلادی و با ویژگی های زیر مورد نظر می باشد:

۱-۳- دارای واحدهای حسابرسی داخلی پیشرو در امر ارزش افزایی باشند.

۲-۳- در بخش نفت، گاز و پتروشیمی فعالیت داشته باشند.

۳-۳- در قالب شرکت های دولتی فعالیت نمایند.

۴- اقلام قابل تحویل، دستاوردها، نتایج حاصل از پروژه:

ارائه ویژگی های مشترک واحدهای حسابرسی داخلی پیشرو در امر ارزش افزایی حسابرسی داخلی از قبیل:

۱-۴- جایگاه حسابرسی داخلی در سازمان

۲-۴- ساختار سازمانی حسابرسی داخلی از نظر نسبت تعداد نیروهای شاغل در حسابرسی داخلی با تعداد کل

افراد شاغل در سازمان و میزان تمرکز یا عدم تمرکز آنها همچنین چگونگی هدایت و راهبری رده های

سازمانی توسط مدیر، رؤسا و سرپرستان ذی ربط

۳-۴- ویژگی های پرسنل حسابرسی داخلی از قبیل میانگین سابقه کاری، سطح حقوق و مزایای ایشان، رشته

تحصیلی، سطح آموزش آنها و تعداد گواهینامه های معتبر حرفه ای

- ۴-۴- انواع خدمات حسابرسی که در واحدهای پیشرو ارائه می گردد.
- ۴-۵- انواع استانداردهای حسابرسی داخلی که مبنای عملکرد واحد حسابرسی قرار می گیرد.
- ۴-۶- بررسی نقش حسابرسان داخلی در کشف تقلب
- ۴-۷- فرمت و انواع گزارش ها ، پیگیری یافته ها و سطح گزارش گری حسابرسی داخلی
- ۴-۸- نقش حسابرسی فناوری اطلاعات و جایگاه آن و استفاده از روش های نوین در واحد حسابرسی داخلی
- ۴-۹- نحوه ارزشیابی عملکرد واحد حسابرسی داخلی و کارکنان و تعیین شاخص های ارزیابی (کمی و کیفی)
- ۴-۱۰- رویه های ایجاد ارزش افزوده خدمات حسابرسی داخلی در سازمان
- ۴-۱۱- بررسی نحوه انجام برنامه ریزی سالانه و تعیین موضوعات لازم برای انجام کارهای حسابرسی و نقش مدیریت ریسک در این رابطه
- ۴-۱۲- بررسی نحوه انجام مدیریت زمان و منابع در واحدهای حسابرسی داخلی
- ۴-۱۳- بررسی نحوه مستندسازی عملیات حسابرسی داخلی و ایجاد پایگاه دانش
- ۴-۱۴- بررسی حدود خدمات مشاوره ای حسابرسی داخلی
- ۴-۱۵- روش های جذب، حفظ، ارتقاء و کسب رضایت کارکنان حسابرسی داخلی
- ۴-۱۶- ترکیب اعضای کمیته حسابرسی و تعداد اعضای غیرموظف هیأت مدیره در کمیته مذکور
- ۴-۱۷- تعامل حسابرسی داخلی با واحدهای رسیدگی شونده، واحدهای نظارتی برون سازمانی و دورن سازمانی
- ۴-۱۸- تبادل نظر حسابرسان داخلی با مدیریت در راستای شناسایی ریسک، آگاهی و شناخت نقاط ضعف و قوت و ارزیابی عملکرد مدیریت از نظر ریسک
- نتایج حاصل، بررسی توصیفی ساختار و عملکرد حسابرسی های داخلی شرکت های نفتی بین المللی نمونه بوده تا امکان مقایسه با ساختار و عملکرد شرکت ملی نفت ایران را فراهم نماید.
- ۵-مراحل پیشنهادی پروژه:
- اجرای پروژه حاضر شامل موارد زیر می باشد:
- ۵-۱- شناسایی شرکت های موفق در سطح جهانی با استفاده از شاخص های کمی (شاخص های مالی) یا کیفی (اعتبار شرکتها در سطح جهانی)

۲-۵- تعیین شرکتهای پیشرو در امر حسابرسی داخلی در بین شرکتهای موفق با استفاده از شاخص های کیفی مثل بررسی گزارشهای سالانه درباره ارزیابی اثربخشی کنترلهای داخلی (که ارائه این گزارش از طریق قانون ساربینز آکسلی الزام شده است) و یا بررسی استقلال کمیته های حسابرسی این شرکت ها و...

۳-۵- انتخاب شرکتهای منطبق با هدف تحقیق (شرکتهای دولتی فعال در زمینه نفت و گاز) از بین شرکتهای پیشرو در امر حسابرسی داخلی و بررسی ساختار، جایگاه و عملکرد واحدهای حسابرسی داخلی در این شرکتهای ۴-۵- ارائه یک الگوی مناسب (Benchmark) برای ایجاد تغییر و بهبود عملکرد واحد حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران

شایان ذکر است که انطباق نتایج حاصل از این پروژه با عملکرد حسابرسی داخلی شرکت ملی نفت ایران بنا بر ضرورت و تشخیص مسؤلان ذی ربط در حسابرسی داخلی در مرحله بعدی انجام خواهد شد و در محدوده این پروژه نمی باشد.

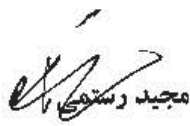
۶- سایر موارد (ساختار اجرایی، موانع و محدودیتهای اجرایی و...)

۶-۱- تعداد شرکتهای دولتی در سطح جهان که در زمینه نفت و گاز فعالیت داشته و دارای واحدهای حسابرسی داخلی پیشتاز در امر ارزش افزایی باشند محدود می باشد.
۶-۲- دسترسی به اطلاعات شرکتهای دولتی معمولاً با محدودیت روبه رو است.
۶-۳- به دلیل متفاوت بودن محیط اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و الزامات قانونی ایران ممکن است نتایج تحقیقات انجام شده در سایر کشورها به طور کامل قابل تعمیم در شرکت ملی نفت ایران نباشد.

۷- زمان مورد نیاز پروژه : زمان پیشنهادی ۹ ماه

۸- برآورد اولیه قیمت پروژه : این امور برآوردی از قیمت پروژه ندارد .

۹- تأیید و امضای متقاضی

مجید رستمی
رئیس کل